

Др Србије Димитријевић

НАРОДНЕ ПЕСМЕ ЛЕСКОВАЧКОГ КРАЈА

(Сепарат из „Лесковачког зборника“ XXIX, Лесковац 1989)

ИЗДАЊА НАРОДНОГ МУЗЕЈА У ЛЕСКОВЦУ

СЕРБИЈА - СРЕДЊИ ДОБРОГРАДСКИ ОВАЈАДИ

ПРИЧА О ПОДВИГУ СРЕДЊИХ ОВАЈАДИ

Др СЕРГИЈЕ ДИМИТРИЈЕВИЋ

НАРОДНЕ ПЕСМЕ ЛЕСКОВАЧКОГ КРАЈА

Свеска трећа

Лесковац, 1989.

ЛЕСКОВАЧКИ ЗБОРНИК

*

Орговорни уредник Хранислав Ракић

*

Штампа „Напредак“ — Лесковац

Трећа свеска „Народних песама лесковачког краја“ Србија Димитријевића припремљена је у основи на сличан начин као и две претходне. При организовању материјала за ову свеску имали smo у виду сва најбитнија начела на која је С. Димитријевић указао у уводној напомени за прву свеску, уз незнатна одступања.

Иако је наша жеља била да овом приликом понудимо целину материјала постоји могућност да се у његовој оставштини нађу још неки делови који су нам у моменту припремања ове свеске били недоступни.

Септембар 1988.

Н. Димитријевић

ПЕСМЕ РАЗЛИЧИТОГ САДРЖАЈА

1

Здравче, венче, беру ли те моме?
Беру, беру, из корен ме ваду,
Три дни браше три китке набраше,
Три дни више три венца увише.
Први венац за големи котал,
Други венац за тој вакло јагње
(Други венац за туј белу беку)
А тај трећи низ воду пуштише.

Велика Крстић, Орашац
Песма која се пева „на Ђурђевшину“ кад девојке иду да беру цвеће и плету венце.

2

(Ђурђевданска песма)
Пошла је Јана, пошла је,
У сарај цвеће да бере,
Јана је цвеће обрала,
У скут га мајке врљала.
Врни се Јано, врни се,
Ђурђа је цвеће обрала,
И три ти венца исплела.

Роска Павловић, Бабичко

3

Цавтело, цавтело, цвеће ђурђево,
Брала га, брала га, Ђурђа девојка,
Рано га, рано га дома однела,
Меће га, меће га мајки на скуне.
Неће га, неће га мајка да узме,
Ни моје, ни моје цвеће ђурђево,
Ни моја, ни моја Ђурђа девојка.

Зонка Стојановић, Црна Трава

Пева се на Ђурђев дан
кад девојке иду у плавину да беру траву.

4а

Сви се свеци сабираше
Свет' Николи на вечеру.
Свет' Никола дор га нема.
Отишеја на бел' Дунав,
Да увати мрену рибу,
Да угости своји гости.

Лесковац
Ова славска песма јако је распрострањена по целој лесковачкој околини и у самом граду. Појављује се у разним варијантама.

4б

...
Отишеја на бел' Дунав,
Да превози три колара.
Први колар клети Турци.
Помози ми Муамеде.
Повезо ги удави ги.
Други колар Арнаути.
Помози ми Муамеде.
Повезо ги удави ги.
Трећи колар наша вера.
Повезо ги избави ги.

Душан Николић Чакр

4ц

...
Отишеја на далеко,
На далеко, чак на море,
Да превози сиротињу.

4д

Отишеја на тој море,
Да превози сиротињу,
Сиротињу, голотињу.

4е

Отишеја на Приморје,
Да превози ситно робље.
Прво робље све невесте,
Друго робље ситна деца,
Треће робље све девојке.

4ф

Сви се свеци сабирали
Свет' Николе на вечеру.
Свет Никола дом не беше,
Отишеја синђо море,
Да превози три синцира,
Три синцира црно робље.
Један синцир све невесте,
Други синцир све девојке,
Трећи синцир момчадија.

4г

Отишеја на ћамије
Да превози све овчице,
Све овчице, све музнице.

*Баба Зона Чуљковић
Заре Мильковић, судија
слушао је ову песму у
Лесковцу и многим се-
лима у околини.*

5а

(Божићна песма)
Замучи се божја мајка,
Од Игњата до Божића.
Роди сина на Божића.
Усрећу ву свети Петар.
Да ми крстиш муга сина.
Бог помога света мајко,
Ја ти не мог' крстим сина.
Усрећу ву свет' Илија.
Бог помога свет' Илија,
Да ми крстиш муга сина.
Ја не могу божја мајко.
У срећу ву свет' Јоване.
Да ми крстиш божјег сина.
Оху, оху, зашто нећу.

*Мара Томић, жена Вуч-
ка кожара, Лесковац*

5б

Замучи се божја мајка,
Од Игњата до Божића,

Док не роди Богу сина,
Богу сина и Божића.
Па га зави у свилне скуне
И понесе да га крсти.
У срећу јој Василија:
„Помоз Бога, Василијо!“
„Бог помого, Божја Мајко!“
„Мож' да крстиш млада Бога,
Млада Бога и Божића?“
„Могу, могу, Божја мајко,
Ал' несмејем од Јована,
Од Јована Крститеља,
Који крсти небо и земљу“.
Она пође даље путем.
У срећу јој свети Јован.
„Помоз Бога, свет' Јоване!“
„Бог помого, Божја мајко!“
„Мож' да крстиш млада Бога,
Млада Бога и Божића?“
„Могу, могу, Божја мајко,
Могу, могу, зашт' не могу!“
Па га носе на туј реку,
На туј реку Јорданову.
Проговара Божја мајка:
„Стани воду, стани гору,
Да крстимо млада Бога,
Млада Бога и Божића!“
Стаде вода, стаде гора,
Само неће оној дрво,
Оној дрво „Трепетљика“.
Проговара Божја мајка:
„Стани дрво не стануло!“

**Божићна песма забеле-
женја у Разгојни**

5ц

Од Игњата до Бадњака,
На Божића доби Бога,
Па си пође да га крсти.
Усрећу ву свети Стеван,
Свети Стеван, младо ђаче.
„Да ми крстиш младог Бога,
Младог Бога и Божића“.
„Ја не смејем Божја мајке,
Нити смејем нит' умејем.
Ја не смејем од Јована,
Од Јована крститеља:
Он крстија нашо небо,
Нашо небо, нашу земљу,
Он ће крсти Божјег сина“.

Олга Ђокић, Грделица

5д

Па си пође уз друмови,
Уз друмови, низ друмови.
Усрећу ву свети Петар,
„Добро јутро свети Петре,

Мож' ли крстиш младог Бога?"
„Ни умејем, ни па смејем,
Од ...
Он си крсти небо, земљу,
Он ће крсти младог Бога,
Младог Бога и Божића.“

Антанас Петровић, Загујане.

Присутност ове песме забележили смо и у Ко-санчићу.

5e

На Игњат се раскрснула,
Роди Бога и Божића.

Црквица

6a

Добро вечер, дошло Бадње вече,
Са живот и са здравље,
С' пресеци жито,
С' мушке главе,
Сас женске стране,
С' тешке кесе,
С' млада телчинка,
С' млада јагањчинка.
Туку, туку, бабине кокошке,
По пут одиле,
По кут носиле,
На нашему домаћину здравље доносиле.

Драгољуб Цветковић,
Црна Трава.

На Бадњи дан се приступа припреми вечере на специјалан начин. Док мушкарци чекају у соби, жене уносе пуну со-вру. На соври је постављено сито напуњено са: „Модри камен, жути шећер, нишадор, смокиње (суве смокве), лешњици, ораси, јабуке, суве шљиве, мали колачи за децу, ракија и вино, главни колач који је сав иша-ран и на коме је нацрта-но рало, стока и слично“. Што не може да ста-не у сито поређано је око сита.

Када се уноси совра мајка или најстарија снаја пева ову песму и совра се спушта када она заврши.

6b

Добро вечер, дошло Бадње вече,
Са живот и сас здравље;
С' мед и с' масло,
С' мушке главе,
С' женске стране,
С' млада дечица,
С' млада јагањчинка,
С' млада телчинка,
Пуне кесије паре.
Туку, туку, бабине кокошке,
По пут одиле,
По пут носиле,
Домаћину доносиле,
И дододину здравље.

Ратка Ђукић, Црна Трава
Пева се при уношењу бадњака у кућу.

7

Добро јутро, дошал Божић.
Са живот и са здравље,
Пуне кесе паре,
Пуне трле овце,
Пуне кошаре говеда,
Пуне врчеве сирење,
Пуне каце масла.
Туку, туку, бабине кокошке,
Куде одиле,
По бабин скут носиле,
Баба ги узимала,
Тая јаја трошила,
За Божић ги пржила.

Јелица Стефановић,
Црна Трава
Овом песмом се благоси-
ља ујутру на Божић.

8

Постој сланце рано ^{не}заоди,
Завезла сам братњови рукави,
Брат ће да ми у војску отиде,
Па ће да га дружина питује:
Да ли имаш јако младу мајку,
Је ли имаш туја верну љубу,
Је ли имаш туја младу сестру?
А он ће си дружини казује:
Ја си немам јако младу мајку,
Нити имам јако туја верну љубу,
Но си имам туја младу сестру,
Она ми је рукави навезла.

Јулка Петровић Дејанче

9
Девојка је ћилим ткала,

Ћилим ткала и појала:

„Да знам да је за старога,
Сас пуздер би наткавала,
Сас шипци би поткитила.
Да знам да је за младога,
Сас свилу би наткавала,
С' дукати би поткитила.“

Радмила Стојановић,
Вучје

10a

Лепу Смиљу изведоше,
Све је редом пољубише,
А мени је не дадоше.
(Младожењи не дадоše).
Ушарај дај-дај,
Цуру не давај.
Врати се, мори, врати се,
Врати се, мори, мајка те зове,
Мајка те зове кошуљу даје.

Мара Томић, жена Вучка кожара, Лесковац

Свадбарска песма која се пева при извођењу девојке из родитељске куће.

10б

Лепу Смиљу изведоше,
Још по лепо уведоše.
Ушарај, дај, дај, цуру не варај.
Врати се, врати, мајка те зове,
Мајка те зове кошуљу даје.
Што ме неје мајка звала,
Кад сам кући била сама,
А сада ме мајка зове,
Кад сам пред сватове.
Она каже нећу, нећу,
А на кума нажмикњује,
Да се кола крећу.

Цвета Стојановић Мршић

10ц

Лепу Смиљу изведоše,
Сас свирца гу испратише.
Ошарај, дај, дај.
Омарaj, дај, дај.

Баба Зона Чулковић,
Лесковац

10д

Одби се грана од јоргована,
И лепа Смиља од своје мајке.
Врати се, лепа Смиљо,
Мајка те зове кошуљу даје,

Кошуљу даје, за кума даје,
За кума даје и старог свата.

Печењевце

10е

Врати се Смиљо мајка те тражи,
Врати се Смиљо дворе измети.
Врати се Смиљо отац те иска,
Врати се Смиљо воде донеси.

Славка Ђурковић
Власотинце

10ф

Мајка те вика живота даје,
Живота даје тебе не даје.

Роска Коцић, Лесковац

10г

Врати се Смиљо мајка те зове,
Мајка те зове платно ти снове.
Нећу се вратим те нека пукне.
Врати се Смиљо мајка те зове,
Мајка те зове оће те дава.
Нећу се вратим те нека пукне.
Кад би ме дала ја би то знала.
Врати се . . .
Нећу . . .

Што ме је дала за Арапина,
Кад га дан нема мука за њега,
А кад дан дође стра ме од њега,
Очи му ласкав, зуби му траскав.

Добрунка Николић Љутакова, Печењевце

11а

Јел' си чуо да сам испрошена, јој,
Испрошена а не прстенована, јој.
Болуј драги ал' немој умрети,
Цура ће ти понуде донети, јој,
Суво гројзе из чичино лојзе.
Ако ли ме драги не верујеш,
Ти ми дођи к ноћи на вечеру,
Па погледај на десницу руку.
Златан прстен бурма-бурмалија.

Мара Томић, жена Вучка кожара, Лесковац.
Свадбарска песма која се пева на прошевини.

11б

Јеси л' чуо да сам испрошена,
Испрошена а не прстенована?
Сутра ћев ми погођани доћи,
Погођани млади Пироћани.

Владимир Јовановић Конин, Лесковац

12a

Пођи ми пођи старејко, бела Дудо,
Бела Дудо, старејко.
Ово је кућа богата,
Пуна је жутих дуката.
Седи ми седи, старејко,
Бела Дудо, старејко.

*Мара Томић, жена Вучка
кожара, Лесковац*
Свадбарска песма која се
пева при испраћају ста-
рог свата.

12б

Пођи, поступни старејко,
Т'мне су ноћи старејко,
Кршни су пути старејко.

*Баба Наталија Динић,
Црвица*
Пева се старејку увече
на свадби. Старејко по-
ђе, начини неколико ко-
рака, а сватови му ста-
ве столицу и он опет сед-
не. Тада му опет свато-
ви певају и „китив га
сас дрвца, сас сламке, сас
коске, сас поприку, а не-
веста стура“. То се по-
навља неколико пута,
све док сватови не диг-
ну руке од старејка.

12ц

Пођи ми пођи старејко,
Дзв'ни ти буре старејко,
Зора се зори старејко,
Петлови певав старејко,
Суви су друми старејко.

Савка Савић, Накривањ

12д

Седи ми седи старејко,
Кални су друми старејко,
Пуно је буре старејко,
Још није зора сванула,
Још несу петли појали.

Савка Савић, Накривањ

12е

Пођи ми пођи старејко,
Бела Дудо старејко.
Бел ми се чадор белеје,
Бела дудо белеје.

*Милан Станојевић,
Лесковац*

12ф

Пођи ми пођи старејко,
Дома те чека погача,
Бела погача, љута ракија.

Мала Копашница

12г

Пођи, поступи старејко, И-и-и-и,
Дома те чека старејко, И-и-и-и,
Мека постеља старејко, И-и-и-и,
Дома те чека старејко, И-и-и-и,
Бела погача старејко, И-и-и-и,
Што је невеста месила, И-и-и-и.

Вера Цојић, Црна Трава

13

Пођи ми пођи старејко.
Црне су ноћи старејко,
Кални су пути старејко.
Нећу да пођем јоште је рано.
Још неје зора сванула,
Још неје пилав послужен,
Још несу петли певали,
Још несам с вино напојен.

*Баба Љубица Јорѓаћевић,
Лесковац*

14а

Паун води коло на белило,
Пауници за десну ручицу.
Да ли знадеш мајке јунакова,
Како срце у јунака игра,
Као жито у ново решето,
Као вино у ново бурило.

*Илинка Павловић, Добро
Поље*
Свадбарска песма која се
пева када се изводи де-
војка.

14б

Игра жито по ново решето,
Игра вино по нова ардова,
И ракија по нова ардова,
И заигра срце у јунака.

Роска Коцић, Лесковац

15

Пођи, пођи млад куме,
Кући те чека крштење,
Кући те чека здравица,
Кући те чека бела погача.

*Илинка Павловић, Добро
Поље*

Свадбарска песма која се
пева приликом испраћаја
кума.

16a

Предавај се девојко,
Туђа је кућа туга голема,
Туђе су стовне туга голема,
Туђи су људи туга голема,
Туђе су наћве туга голема,
Туђ је кладанац где воду заваћаш,
Туђа је штала незнана говеда,
Туђа је штала туга голема.

Перса Апостоловић,
Црна Трава
Свадбарска песма која се
пева при чешљању де-
војке пред венчање у
суботу по подне.

16b

Ћути не плачи, девојко,
Туђа је кућа туга голема,
Туђу си мајку мајке да викаш,
Туђега татка татко да викаш.

Лесковац

16c

Предавај се девојко,
Туђа је кућа туга голема,
По мила је свекрва од мајке,
Помили су девери од браће.

*Илинка Павловић, Добро
Поље*

16d

Муч', не мучи, лепото девојко,
Туђа је кућа . . .

*Каталина Ђорђевић,
Лесковац*

16e

Скидај белило девојко,
Турај црнило девојко,
Туђа је кућа . . .

Роска Коцић, Лесковац

17

Младожењо, китко накитена,
Да куј ми те лепо накитија?
Мајку имам, мајка ме китила,
Татка имам, татко ме китија,
Сестре имам, сестре ме китиле,

Брацу имам, браца ме китија,
Снаје имам снаје ме китиле.
*Загорка Шушулић, Влад-
сотинце*
Свадбарска песма која се
пева када се венци плету
и кондир кити.

18

Де подуни ветре горјанине,
Те подигни превез на невесту,
Да видимо зашто дангубимо,
Дангубимо три дни и три ноћа.
Тад подуни ветре горјанине,
Па подиже превез на невесту,
Те видесмо њено бело лице,
Бело лице и црне очице.

*Вела Стојановић, Црна
Трава (Миодраг Поповић)*

19

Бричи те Павле берберин,
Немој те Павле посече,
Павлина мајка тужљива,
Павлина мајка ће плаче.
Л'ко, пол'ко, берберин.

Савка Савић, Горина
Свадбарска песма која се
пева када се младожења
брије. Забележено и у
Власотинцу.

20

Зажени се сирома.
Испросија девојку,
што не једе сланине,
Ни говеђе јаније,
Нити носи вунено,
Нити ткаје пртено,
Но си тражи вустанче,
И у руке марамче,
И на главу тулбенче.
Чујеш ли ме сирома,
Ти си имаш два вола,
Па си продај два вола,
Па ми купи вустанче,
И у руке марамче,
И на главу тулбенче.
У срећу му трговац:
Помоз' боже сирома.
Бог помогаја трговче.
Куде водиш два вола?
Испроси си девојку,
Нити једе . . .
Чујеш ли ме сирома,
Врни си ги два вола,
Па ти оди у шибљак,
Отсеши си ти грањак,
Па отиди у ложину,

Па отсечи опружину,
Ни дугачку ни кратку,
Ни дебелу ни танку,
Па ти удри по горе,
Па ти удри по доле,
Па ти удри по преко,
Па ти удри и уздуж,
Па да види ко је муж,
Те ти једе . . .
Те ти носи . . .
Те ти ткаје . . .

Косара Бурдић, Власотинце

21

Је ли се закле девојко,
Синоћ на воду девојко,
Да се ти нећеш одаваш.
Другачке, моје другачке,
Ја не дам да ме плетете.
А сада трчиш и молиш:
Брого те брого девојке,
Војно ме чека на коња.

Загорка Шушулић, Власотинце
Свадбарска песма која се
пева када се чешља де-
војка.

22a

Бричи ми се, бричи,
Млади младожења.
Бричу ми га, бричу,
Девет берберина.
Сви се девет брича поломише,
А с десето момка обричише.

Светислав Апостоловић,
Црна Трава
Ову свадбарску песму
која се пева када се
младожења брије наш-
ли смо и у селима: Шу-
тилници, Међи, Стубли,
Бријању и Црквици.

22б

...
Бричу ми га два мила девера.

Црна Трава

23a

Бул девојко, булке л' си булкала,
Је л' булкала, је л' дари готвила,
Куде су ти је тој Петрово лето,
Куде су ти теј мратиње ноћи?
Девојка је на њи говорила:
Море нисам ја булке булкала,
Нит булкала, нит дари готвила,

Петрово лето, мотика на рамо,
Мратиње ноћи, черге на главу.

Велика Крстић, Орашац
Свадбарска песма која се
пева девојци која нема
дарове.

23б

Шип девојко, шип,
Шипци ли си брала,
Шипци брала,
Ел' си дар спремала?
Куде су ти теј мратиње ноћи,
Куде ти је тој Петрово лето?
Нит сам брала,
Нити дар спремала,
Петрово лето
У татково сено,
Мратиње ноћи,
У вучји празници.

Црна Трава

23ц

Бул девојко,
Булке ли си пекла?
Скидај стреје,
Те кити сватови.
Куде су ти . . .

*Даринка Николић Соци-
јалка*

23д

Сем девојке, семке л' си љупила,
Је ли бели дари готовила?
Бул девојке, булке л' си пукала,
Је ли бели дари готовила?
Шип девојке, шипци ли си јела,
Је ли бели дари готовила?

Ђурђа Џветковић,
Мала Копашница

23е

Куде су ти девојко, ноћи мратињи,
Куде су ти девојко, дањи Петрови,
Па дарови немаш за старога свата,
За старога свата и милога кума,
Кошуљу немаш за милу свекрву?

Олга Ђокић,
Грделица

24а

Ој девојко, бриго материна,
Све се бринеш удати се нећеш,
Удаћеш се и покажаћеш се.
У мајке си бела и румена,
У мужа си жута и зелена.

Лесковац

24б

Ој девојко, ружо пупуљена,
У мајке си ружа пупуљена,
Код мужа си ружа расцветана.
Стекнеш мужа венућеш ко ружа,
Стекнеш свекра венућеш ко цвекла.

Лесковац
Свадбарска песма која
се пева уочи свадбе, ка-
да девојци расплету ко-
су, ставе сито изнад
главе и у сито поклоне

25

Радуј ми се мајке јунакова,
Три ти сл'ница двори огрејаше,
Једно сл'ница девер и девојка,
Друго сл'ница млади младожења,
Треће сл'ница кумак и старејко.

Баба Јонка Миленковић,
Слишане (рођена у Ву-
јанову у досељеничкој
породици из Преслапа)

26

Жалба ли ти је девојко,
За тоја пусто девојство?
Жалба ми жалба по неје,
По ми је мило да сам невеста.
Жалба ли ти је девојко,
За мила татка девојко?
Жалба ми жалба по неје,
По ми је мило за мила свекра.
Жалба ли ти је девојко,
За милу мајку девојко?

По ми је мило за милу свекрву.

За мила брата девојко?

По ми је мило за моје момче.

Баба Јонка Миленковић,
Слишане (рођена у Ву-
јанову у досељеничкој
породици из Преслапа).
Свадбарска песма која
с пева у недељу увече
при скидању превеза,
„кад се раскићује неве-
ста“

27а

Стојадине, господине,
Сниш ли, спиш ли, разбуђај се.
Глас ти дође из планине,
Све се овце изјагњиле,
Све се козе искоzиле,
Све се свиње испрасиле,
Краве ти се истелиле,

Све козице врторошке,
Све овчице златоруне.

Владимир Стојиљковић,
Дадинце. Коледарска пе-
сма, која се певала мно-
го и на старим леско-
вачким славама.

27б

Стојадине, господине,
Глас ти дође из планине,
Овце ти се изјагњиле,
А козе се искоzиле,
Глас ти дође там' да идеш.

Лесковац

27ц

Прочул се је Богоја,
Дека има имања,
И три сина гледања.
Овце му се изјагњиле,
Пун појату напуниле,
Краве му се истелиле,
Пун кошаре напуниле,
Козе му се искоzиле,
Целу гору накитиле.
Ој убава мала мома.

Зонка Стојановић, Црна
Трава. Лазаричка песма
домаћину

27д

Стојадине, господине,
Глас ти дође са планине,
Са планине од овчара,
Од овчара, од козара.
Све се овце изјагњиле,
Све се козе искоzиле,
Све кобиле ождребиле,
Све овчице вакључице,
Све козице прцороге,
Све кобилке белогривке.

Антанас Петровић,
Загужане

27е

Ој Илијо, чорбацијо,
Да вера ти подобрело,
Овце ти се изјагњиле,
Краве ти се истелиле,
Цели двори напуниле.
Жито ти се преродило,
Пуни клети напунило.

Перса Апостоловић, Цр-
на Трава. Лазаричка пе-
сма за газду

Бог се роди, Коледо,
У вечери, Коледо.
Људи му се, Коледо,
Радујеју, Коледо,
Понајвише, Коледо,
Божја мајка, Коледо,
Божја мајка, Коледо,
И Божића, Коледо,
Божић поје, Коледо,
На сва врата, Коледо.
Нека поје, Коледо,
Слава му је, Коледо,
Славаичац, Коледо,
Таваначац, Коледо,
Таваначац, Коледо,
За орачац, Коледо.

*Зора Црниловић и Јели-
савета Лукић Мол'ц,
Власотинце*

29a

Сестро Петро, Коледо,
Навези ми, Коледо,
Навези ми јаглуче,
Да прелетим с оне стране,
С оне стране и Мораве,
Да наберем вито пруће,
Да исплетем овчју стругу.

*Савка Џакић,
Власотинце*

29б

...
Навези ми десно крилце,
Да прелетим с оне стране,
С оне стране и Мораве,
Да исплетем ситну струку,
Да прекарам бело стадо,
Бело стадо небројено,
Небројено, невидено.

*Милан Николић, Горње
Јајно. Исту песму забе-
лежили смо и у Косан-
чићу.*

30

Поју сојке по браништа,
Сој велим сој, сој добро вечер. (Рефр.)
Несу сојке но девојке,
Беру шумке праву љуљке.
Да кој ће се у њи љуља?
Божа ће се у њи љуља.
Која ће га пољуљкује?
Ратка ће га пољуљкује,
Јем пут љуљне сто пут цуне.

*Радмила Ђикић,
Црна Трава*

Обувен ми обувен таја жута цревја,
Да надзрне, Зонке, на шарен сокак,
Иде ли ти, Зонке-ле, млади Града,
Носи ли ти, Зонке-ле, шићер кутију,
Једеш ли га, Зонке-ле, сама иза врата,
Спавате ли, Зонке-ле, оба у кревета,
Љуби ли те, Зонке-ле, у оба образа?

*Зонка Стојановић,
Црна Трава*

32

Отуд иде црн калуђер, Јанко,
Проведи га од кучићи, Марко,
Уведи га у кућину, Станко,
Ти му тури столичину, Веро,
Ти му тури совретину, Страно,
Посипи га с ибричину, Ружо,
Закусни га с ложичину, Босо,
Пребричи му мустаћину, Надо,
Ти му простри постељину, Видо,
Одвржи му чекширине, Вело,
Па припази шће излази, Јело.

*Печењевце, Драшковац
Седењска песма која тр-
пи непрестане трансфор-
мације, пошто се у току
седењки стално ствара-
ју нови стихови.*

33а

Седеле сењке седењке,
У пусту гору зелену,
У пусту кућу попову.
Нешто им тропа на врата:
Отварајте се седењке,
Ја сам си ваша другачака.
Отпреше врата седењке,
Сазре га Боја попова.
Тој неје њина другачака,
Троји му зуби железни,
Двоје му очи костени,
Боја је рано припела,
Припела рано сакрила.
Испратете ме другачаке,
Ја сам си вуну припела.
Све седењке седу, седу,
Црну вуну преду, преду,
А на две се прсти вару,
Прстењи се ваду, ваду.

*Црна Трава
Забележено од више ли-
ца и међусобно допуње-
но*

33б

...
Нешто им чука на врата,
Троји му нокти каштени,

Троји му зуби железни.
Кад почнев да се растурав,
Која ће с кога да иде?
Велика ће си сас Тому.

Велика Крстић, Орашац

33ц

Седела сењка седењка,
У пусте горе зелене,
Нешто вој тропа на врата,
Троји му зуби гвоздени,
Троји му нокти каштени,
Дотрча мајка да брани,
Постоја мало, врати се.

Олга Анђелковић,
Больаре

33д

Седеле сењке седењке.
Нешто им чука на врата,
Сас двоји зуби железни.
Која му врата отвара?
Станка му врата отвара.
Која му вечеру меће?
Мара му вечеру меће.
Која му чизме собува?
Милка му чизме собува.
Која га води да лега?
Борка га води да лега.
Која ће лега при њега?
Рада ће лега при њега?
Која ће гу замени?
Лепка ће гу замени.

Перса Апостоловић,
Црна Трава

34

Што ми је мерак, Џонке ле бре,
Саму да те сртнем.
Ако ме сртнеш, Владо ле бре,
Што ће ми правиш?
Ће ти раскопчам, Џонке ле бре,
Пуце на јелече.

Црна Трава

35а

Оздол иду везна колца,
Лемпери, лемпепери, (припев)
К'злари, к'златари, (припев)
Казаћу вам ја. (припев)
А кој ни се у њи вози?
У њи ни се Ката вози.
А кој вој је рабација?
Тоза вој је рабација.

Савка Џакић,
Власотинце

35б

Оздол иду нова кола,
Лемпару, лемпатору, (припев)
Козлару, козлатару. (припев)
Да која се у њи вози?
Љубица се у њи вози.
Да кој вој је рабација?
Кала вој је рабација.

Црвена Јабука

35ц

Оздол иду врлца колца,
Тресми, лелесми, (припев)
Лесно перо литра вој, (припев)
Каливера мој. (припев)

...
Да кој вој је рабација,
Ненад вој је рабација,
На волови повикује,
На Верицу намигује.

Бранка Милчић,
Црна Трава

36

Трли ми трли
Момци покрила,
Момци се валу
Раду да премаму.
Рада је заспала
Јовану на крило.
Јован се буди,
Бело лице љуби:
Славај ми цвеће,
Још те зора неће.

Перса Апостоловић, Црна
Трава. Пева се младенци-
ма на седењкама

37

Ој девојко дрндава,
Дрндали те ђаволи,
По високи брегови,
По шарене постеље.
Постеља се обрћа,
Кој си кога пригрђа,
Љубу Ненад пригрђа.

Бранка Милчић,
Црна Трава

38

Шавар трава бучумиши,
Кажи Стано што чиниш?
Ја си ништо не чиним,
Ево седим на диван,
Беле руке измивам,
Шавар траву разгртам.

Загорка Виденовић, Цр-
на Трава. Исти текст за-
бележен и у Грделици

39a

Крста носим, бога молим,
господе помилуј,
Да удари росна киша,
господе помилуј,
Да ороси наша поља,
господе помилуј,
Наша поља и ливаде,
господе помилуј,
Од два класа шиник жито,
господе помилуј,
Од два грозда чабар вино.
господе помилуј,

39b

...
Од две гиже чабар вино.

Ова литијска песма, која се пева када се крсти носе, јако је распострањена у лесковачком крају и у даљој околини. Нашли смо је и у Црној Трави. Њу је забележио у скраћеној варијанти, негде у Дубочици, још М. Милићевић (Краљевина Србија, стр. 140). Он примећује: „Сад су попови забранили певати ове песме“.

Подвлачимо да ова песма садржи заједничке елементе са неким додолским песмама.

39c

Крста носим, бога молим.
Дај нам боже, ситно жито,
Ситно жито берићетно,
Да напуним пуне вреће,
Пуне вреће и амбаре,
И амбаре и кошеве.

Богојевце

39d

Крестоноша бога моли,
Господи помилуј ни,
Господи помилуј.
...?

Ова песма забележена је у више разних места, јер је јако променљива, а понекад различита од једног места до другог.

40a

Додолице бога моле,
Од додоле мили боже,

Ој додоле мили боже,
Да зароси ситна киша,
Дај боже, дај.
Да натопи наше поље,
Наше поље и ливаде.
Од два класа шиник жито,
Од два грозда чабар вино.

Додолска песма чији се текст испреплиће са литејском песмом бр. 39a.

40b

Наша дода бога моли,
Ој додо, ој додоле,
Ој додоле мили боже,
Да зароси ситна киша,
Дај боже, дај,
Да пороси родна поља,
И три пера кукуруза.

Грделица

41

Лети, лети преперуго,
Те донеси ситну кишу,
Те попрскај нашо поље,
Куде нашо, туј и вашо.

*Владимир Стефановић,
Мала Копашица*

42

Стара баба лојзе копа,
Ој додоле, мили боже.
Лојзе копа бога моли,
Дај ми боже ситну росу,
Да зароси, да потопи,
Нашо поље и другому.
Ситна роса заросила,
Заросила, потопила.
Ситна киша берићетна,
Од два ...

Роска Коцић, Лесковац

43

Ситна роса заросила,
Ој, дој, додоле.
Облак иде преко неба,
Ој, дој, додоле.
А додоле преко поља,
Ој, дој, додоле.
Из облака киша пала,
Ој, дој, додоле.
Наше поље потопила,
Ој, дој, додоле.
Од два грозда чабар вино,
Ој, дој, додоле.
Од два класа шиник жито,
Ој, дој, додоле.

Стана Динић, Црквица

44а

Престан, престан кишице,
Мајка ти се молеше,
На два брега стојеше,
Беле скунте ширеше,
Два детета дојеше.
Једном име Станко,
Другом Превртанко.
Стани, стани Станко,
Да престане киша.
Преврни се небо,
Како чисто сребро.

Додолска песма у којој
се тражи да престане
киша, забележена у Ле-
сковцу и околини.

44б

На језеро стојеше,
И два коња појеше.

44ц

Два детета држеше.
Једном име Вучко,
Другом име Сучко.
Вучко вуче јуже,
Сучко суче врцу,
Да крпимо небо,
Да престане киша.

Интересантно је, да се
додолске песме у којима
се моли да киша пада,
често сусрећу, док су
ове друге, да киша пре-
стане, врло ретке.

44д

Две коњети појеше,
Две детети дојеше,
И две сучке сучеше,
Да осуче врцу,
Да закрпи небо,
Да не капне киша.

*Мара Аранђеловић,
Орашје*

44е

Вучко вуче трње,
Сучко суче врце.
Вучи, вучи Вучко,
Сучи, сучи Сучко,
Да крпимо небо,
Да не врне киша.

*Владимир Стефановић,
Мала Копашица*

45а

Стрижи куме, стрижи косе,
Русе косе,
Русе косе, беле косе,
Беле косе.
Голуби су пролићали,
Бели голуби,
Мајка је дари спрavљала,
Бели дари,
Па кумови дарувала,
Дарувала,
Кумашини и прикумци,
Дарувала.

*Стана Видосављевић,
Брза*

45б

Стрижи куме русе косе,
Не бој се.
Подай мајке бели дари,
На кума.

*Добринка Николић Ђу-
такова, Печењевце*

46

Стрижи, стрижи мили куме,
Мајка спрема бели дари,
Мајка спрема бел погачу,
Мајка спрема рујно вино,
Мајка спрема љут ракију.

Олга Ђокић, Грделица

47а

Славеј пиле не пој рано,
Не буди ми моје драго.
Сама с'м га успавала,
Сама ћу га разбудити.
Улегнућу у аз башчу,
Искубаћу струк босиљак,
Шибнућу га по образи.
Дизај ми се моје драго.

*Стара лесковачка песма
која је продрла далеко
у околину.*

47б

Не пој рано, славуј пиле,
Не буди ми лудо младо,
Сама сам га успавала,
Сама ћу га разбудити.
Урипићу у градине,
Оскубаћу бел босиљак.
Шибнућу га по обрашче.
Дизај ми се лудо младо,
Стезај ноге у јermени,
Танке пушке у кремени,
Пуштај рти и по зајци,
Соколови, јаребице,

Ти се пушти по девојке,
Ој убаве мале моме.

Разгојно

47ц

Запојало славуј пиле,
Невестици на прозоре.
Невеста га ишкаше:
Ишу, ишу пилиенце,
Не буди ми господара,
Сама сам га успавала,
Сама ћу га пробудити.
Урипићу у градине,
Откинућу струк босиљак,
Шибнућу га преко лице,
Само ће се пробудити.

Перса Апостоловић,
Црна Трава

47д

Улегнућу у цам собу,
Шибнућу га по образу,
И он ће се пробудити.

Брана Митровић,
Лесковац

48

Аман кузун воденичаре,
Мајка ми је много болна,
Смелјај ми житото.
Аман кузун кадуно (кадунице)
Сва дружина каил несү,
Носи си житото.
Аман кузун воденичаре,
Ево тебе бело лице,
Смелјај ми житото.

По тврђењу Горче Капи-
сазовића, од кога смо чу-
ли ову стару лесковачку
песму, она је турског
порекла.
У прилог њоме он наво-
ди одломке турског тек-
ста: Аман кузун каду-
но, кардашлари каил ол-
зун.
Ову претпоставку потвр-
ђује и источњачка ме-
лодија ове песме.

49а

Станика ми болна легаше,
Од таја пуста болес неверна.
Никој ми њума, мори, не верује.
Кој верује, цан'м, дом га нема,
Отишеја на далеко,
На далеко у тој преко,
Да закупи девет села.

За десето крчму пије,
На чашу му абер дође:
Станика је много болна.

Лесковац

49б

На далеко у тој село,
У тој село Кумарево.
На чашу му абер дође:
Стојање, иди си дома,
Станика ти многа болна,
Много болна ће да умре.
Коња водим, пешке одим,
Леба носим, гладан одим,
Воду газим, жедан одим.
У авлију кола стоју,
Станика ми мртва лежи,
Испружила бело грло,
Затворила чарне очи.

Лесковац

49ц

Никој ми њума мори не верује,
Само си гу батке мори верујеше.

Лесковац

49д

Станику ни никој не верујеше,
С'мо си гу дада веруваше.

Лесковац

Стара лесковачка песма
која се појављује у раз-
ним варијантама.

49е

Станика ми болна легаше,
На њену, мори, тужну постельју,
На њену, мори, пусту постельју.
Станику ми, мори, мајка питује:
Од што ли ми ћеро, мори, болујеш?
Болујем мајке од болес неверну,
Болес неверну, болес голему.

Црна Трава

49ф

Јану грло заболело.
Никој Јану не верује.
Кој би Јану веровао,
Он га туја дома нема,
Уминуја девет града,
У десети конак пада,
На чашу му абер дође:
Ајде дома млад трговче,
Млад трговче, млади Јанко,
Јана ти је jako болна,

Јако болна ич не може.
Удари се млади Јанко,
Удари се по колена,
Па оседла свога коња,
Да се одма врати дома,
Да затекне Јану живу.
Коња води, пешки оди,
Лебац носи, гладан трпи,
Воду носи, жедан трпи,
Па он стиже своме двору.
А кад беше испред двора,
У срећу му сви сватови,
Сви сватови гологлави.
Двеста даде те открише,
Триста даде те покрише.

Владимир Стојиљковић,
Дадинце

49г

Станика ми болна легаше,
Од пуста болес неверна.
Станика мајке говори:
Учи ме, мајке, карај ме,
Ја летњи дани не заспа,
А зимње ноћи не легла,
Ја летњи дани големи,
Мратањи ноћи дугачки.

Лесковац

49х

Јане боли бело грло,
Нико Јане не верује.
Кој то Јане да верује,
он га нема отишал је,
Отишал је на далеко,
На далеко на Совије,
На Совије пред кадије.
Каве пије и рађије,
На чашу му абер дође,
Дел му Јане болно лежи,
Болно лежи без болести.
Купи коња за иљадо,
Седлото му пет стотине,
Уздата му три стотине.
Метну ногу у зенђије,
Дор другуту пуче чо'а,
Пуче чо'а под колено.
У сречу му четворица.
Јану носе на носила.
Двеста даде да ју стуре,
Триста даде да одвију.
Бело лице повенало,
Црне очи преклопило,
Танке веће премакнуло.

Црвена Јабука

50

Ја посеја пшеницу белицу,
За градом бијелијем,

За лугом зеленијем,
За стамболским каменом.
Навади се мишкиња с мишчадима,
Те ми жито потрије.
Ја ухватих мачкињу с мачадима,
Да улови мишкињу с мишчадима.
Нехте мачка мишку гонит,
Миш ми жито потрије.
Макни макна, микни микна,
Миш ми жито потрије.
Ја ухватих кучкињу с кучадима,
Да потера мачкињу с мачадима.
Нехте кучка мачку гонит,
Нехте мачка мишку ловит,
Миш ми жито потрије.
Кукни кукна, макни макна, микни
микна,
Миш ми жито потрије.
Ја увати вучкињу с вучадима,
Да потера кучкињу с кучадима.
Нехте вучка кучку гонит,
.
Миш ми жито потрије.
Вукни вукна, кукни кукна, макни
макна, микни микна,
Миш ми жито потрије.
Ја увати мечкињу с мечадима,
Да потера вучкињу с вучадима.
Нехте мечка вучку гонит,
.
Миш ми жито потрије.
Мекни мекна, вукни вукна,
Кукни кукна, макни макна,
Микни микна,
Миш ми жито потрије.
Ја увати лавкињу с лавчадима,
Да потера мечкињу с мечадима.
Нехте лавка мечку гонит,
.
Миш ми жито потрије.
Лафни лафна, мекни мекна,
Вукни вукна, кукни кукна,
Макни макна, микни микна,
Миш ми жито потрије.

Васа Смајевић, Туларе
По казивању В. Смајевића ова досељеничка
црногорска песма пева
се не само у горњој Јабланици, већ и у Пустој
Реци.

51

Зелен ора од рода се савија,
Под орахом драги ране завија.
Нису ране, но су туге на срце,
Ко облаци у јесени на сунце.
Облаци се око сунца развише,
А мој драги под орахом уздише:
Сунце жарко казаћеш ми матери,
Да ми гробак под орахом направи.

Драга ми се за другога удала,
Да бог да јој змија очи испила.

Драгомир Маринковић,
Магаш

52

Јесен стиже рано,
Виногради зрели,
Нема кој да бере,
Да не би увели.
Јето ти га Милорад,
Да обиђе виноград,
Да обиђе шљиве ранке,
И младе чобанке.
Милораде бекријо,
Све си паре попио,
Што зарадиш све попијеш,
Све од мајке кријеш.
Попио си сто пет банке,
Због младе чобанке.
Најути се Милорад,
Па искуба виноград,
Па поломи шљиве ранке,
Због младе чобанке.

Драгомир Маринковић,
Магаш

53

Чувам овце крај зелене јове,
Мене мајка испред куће зове:
Ћери Радо терај кући стадо,
Дош'о Раде паре да ти даде.
Овце ми се кући не терају,
Радове ми паре не требају.

Драгомир Маринковић,
Магаш

54

У јавора високога,
Доста листа зеленога.
Под њим овце пландоваху,
А девојке ладоваху.
Јавор дрво проговара:
Бјеле овце распрадајте,
А девојке разудајте,
Мене једну оставите,
Ко је бела и румена,
Ко је танка и висока.

Видосава Смајевић,
Туларе

55

Змај прелеће с мора на Дунаво,
И пренесе под крилом девојку.
Љуто пишти под крилом девојка:
Јаој мени до бога милога,
Остаде ми јаглук недовезен.
Немам сеје да ми га довезе,

Немам брата да ми купи злато,
Немам мајке да ми га оправи,
Немам драгог да ми га донесе.

Видосава Смајевић,
Туларе

56

Смиље Мара по планини брала,
Смиље брала јаблан пролазила.
Ој јаблане и тебе би брала,
Немам драгог коме би те дала.
Мене мајка за недрага дала,
За недрага где је доста блага.
Мисли мајка да су гроши благо.
Нису благо гроши ни дукати,
Но је благо што је срцу драго.

Видосава Смајевић,
Туларе

56a

Кићено небо звездама,
Широко поље овцама.
Овцама нема чобана,
До једно лудо Радојче,
И оно лудо заспало.
Буди га сестра Јелица,
Будећи брата заклала,
Бјелијем зубом под грло.
Прснула крвца до неба,
Чула се жалост до бога.

Видосава Смајевић,
Туларе

57

Врела река на валове.
Кад је врела куд се дела?
Попили је морни коњи.
Гдје су били те су морни?
Били момку за девојку.
Је л' им кака та девојка?
Јесте танка и висока,
Јесте бела и румена,
Лијепа је као вила.

Видосава Смајевић,
Туларе

58

Дивно ли је низ поље гледати,
Жуту ружу међу листовима,
Као снашу међу дјеверима.
О снашице питома ружице,
Ал' си расла бора гледајући,
Ал' мојега брата чекајући?
Нисам расла бора гледајући,
Ни твојега брата чекајући,
Но сам била једина у мајке,

Шећер јела, шербет воду пила,
Свилу прела, на свили седјела.

Видосава Смајевић,
Туларе

59

Ој јаворе зелен боре,
Благо тебе усред горе,
у зиму ти зима није,
У љето те град не бије,
Са вр' тебе бисер тече,
Са сред тебе челе лете,
Испод тебе кладен вода,
На њој овце пландовагу,
И чобани ладовагу.

Видосава Смајевић,
Туларе

60

Пољем се вије, ој зор делија,
По равну пољу на врану коњу.
Гледа га Хајка с танка чардака:
Ој зор делијо и перје твоје,
Твоје ме перје на чардак пење.
Ој зор дјевојко и косе твоје,
Твоје ме косе по пољу носе.

Видосава Смајевић,
Туларе

По казивању Видосаве
Смајевић ове досељеничке црногорске песме
које смо од ње забележили певају се по читавој Јабланици и Пустој Реци.

61a

Николо, гајле големо, џан'м,
Не ми поругај девојче, џан'м,
Малко ли ти је донела, џан'м,
Шарену краву сас теле, џан'м,
Шарену чергу на кола, џан'м.

Душан Николић Чакр,
Лесковац

61b

Шарену краву сас теле,
Шарену козу сас јаре,
Шарену кучку сас кутре.

Власотинце

62a

Имам мужа како пужа, хм,
Па га пратим у чаршију, хм,
Да ми купи аршин платно, хм,
Да му скројим двоје гаће, хм,
Двоје гаће и кошуљу, хм.

Душан Николић Чакр,
Лесковац
Позната стара шаљива лесковачка песма која се појављује у више варијанти.

62b

Имам мужа како пужа, море бре,
Па га пратим на орање, море бре,
Сви орачи дом дођоше, море бре,
Мој га мали нигде нема, море бре,
Ја га нађем на њивицу, море бре,
Ал' га бразда притиснула, море бре,
Увијем га у крпицу, море бре,
Па га турим на полицу, море бре,
Рипну мачка обори га, море бре.

Лесковац

62c

Имам мужа како пужа,
Испрати га на орање,
Сви дођоше од орање,
Он га нема још да дође.
Па си пођо да га тражим,
Да га тражим по арничке,
По арничке, по грабничке,
Па га нађо под печурку,
Па га тури у скучачу,
Па га тури на стрначу,
Рипну пет'л накљува га.
М'рш одатле петличино,
Тој си неје пилиштија,
Но тој си је мужетија,
Па га тури у буџаче.
Прсну жишка нагоре га.
Леле жено, изгоре ме.
Закопа га у буњиште.

Бабичко

62d

Имам мужа како пужа,
Тури си га у скучачу,
Однесо га на орање.
Сви орачи дом дођоше,
Мој га мали јоште нема.
Ја си пођо да га тражим.
Где је коза ногом стала,
У штрапку се заглавија.
Тури си га у кецељу,
Однесо га поза врата.
Дође маца обали га,
Дође квачка накљува га.

Бољаре

62e

Имам мужа како пужа,
Па си нема ни кошуљу,
Ни кошуљу, а ни гаће.

Ја отидо у чаршију,
Те му купи аршин платно,
Те му скроји две кошуље,
Две кошуље двоје гаће,
Па га метну уз огњиште,
Прсне жишака изгоре га,
Дође маче па га наче.

Олга Поповић,
Печењевце

62ф

Имам мужа како пужа,
Цар га тражи за у војску,
Ја му купи аршин платно,
Те му скроји три кошуље,
Три кошуље, троје гаће,
Још прескочи за торбицу.

Савка Пузић,
Власотинце

63а

Комарац се женеше,
Мушица му невеста.
Зајац дудук свираше,
Вук у тупан бијеше,
Жаба коло водеше,
Мачка тесто месеше,
Вашка грне пенеше,
Пет'л дрва сечеше,
Кокошка ги редеше.

Влада Антић, Вучје

63б

Муја се одаваше,
Зајац гајде свиреше,
Све му жабе певаашев,
Мечка тесто ваљаше,
Повише га лапаше.

Зона Чулковић, Лесковац

63ц

Дзундзар гајде свиреше,
Пет'л воду носеше,
Бува кућу метеше,
Мечка тесто ваљаше,
Повише га гливаше.

Аца Јовић Дрењак

63д

Комарац се ожени,
Па узима мушицу.
Туј мушица плакаше.
Ћути, ћути, мушице,
Јутре ћемо на пазар,
Ће ти купим кошуљу,

Сас скотови срмени,
Сас рукави горени.

Гуте Дисић, Шутилница

63е

Зажени се ćивџа младожења,
Штрк старијко из росне ливаде,
Кум булутин из шупље шупљаге,
Деверица, жаба крекетица.

Влада Антић, Вучје

63ф

Зажени се јагодо,
Зажени се јагодице,
Цивџа младожења.
Па позива јагодо,
Па позива јагодице,
Триста и три свата.
Штрк старијко . . .
Из доње ливаде,
А кумица . . .
Жаба крекарица.
Поредише . . .
Виљушке, кашике,
Пред старијка . . .
Виљушка нестаде,
Дадоше му . . .
Вилу сас три рога.

Вера Величковић,
Грабовница

63г

Зажени се птица младожења,
На запроси врабицу девојку.
Он гу проси, она се поноси.
Кума куми пиле булулеју,
Штрк старијко из росне ливаде,
Сланинарче, младо барјактарче.
Проговара куме булулеја:
Мили куме птици младожењо,
Сви сватови у свадбу позови,
Не позови свраке кавгацике,
Јер су свраке старе пијанице,
Опиће се, заметнуће кавгу,
Па је кавги тешко ćевап дати.
То не слуша птица младожења,
Већ позива и свраке у свадбу.
Скупиш се кићени сватови,
Засвираше свирке свакојаке,
Ударише јасни таламбаси,
Развиши се свилени барјаци,
Поставиш гospодске вечере,
Поставиш разне ђаконије.
Док се свати мало изопиши,
И винце им у лице удари,
А ракија разговора даде,
Опиши се свраке кавгацике,
Опиши се заметнуше кавгу,

Нападоше кума булулеју,
Једне кљују друге очи пију.
Цвили пишти куме булулеја,
Цвили пишти до неба се чује:
Туго чуке, моје шупље буке,
Куде сте ми да се у вас скријем.

Јована Социјал, Црна
Трава (Миодраг Поповић)

64

Делба се дели, нане, на Црно море,
На све девојке, нане, по једно момче,
А белој Ради, нане, црно арапче.
Чуди се Рада, нане, ди да га дene?
Метну га Рада, нане, на бело коње,
Води га Рада, нане, кроз бело село.
Пцета га лају, нане, дена га џају.
Чуди се Рада, нане, ди да га дene?
Просеја Рада, нане, две оке пепел,
Купила Рада, нане, три кила сапун,
Води га Рада, нане, на Бело море,
Бели га Рада, нане, три бела дана,
Колко га бели, нане, све више црни.
Чуди се Рада, нане, ди да га дene?

Црнотравска песма забе-
лежена у селу Броду

65a

Дај ме мајке у пусту Власину,
Јега би се тужна наносила,
Јега би се воду нагазила,
Јега би по моглу наодила,
Јега би се коњу најашала,
Јега би се накусала цвик,
Јега би се наслушала вик.

Зонка Стојановић, Црна
Трава

65b

Јега би се боса наодила,
Јега би се шавар накосила,
Јега би се овсен леб најела.

Бора Миладиновић,
Црна Трава

66

Ала с'м се лепо повозија,
На три точка, на четврто левче,
Ћорав ћого, а сакат зеленко.
Видеја сам народ како живи,
Стара баба за половин леба,
А невеста за пола динара,
А девојче за љуте бонбоне.

Савка Савић, Накривањ

67

Не дремај ми дремушице,
Ће ти коњем сивца петла.

Не бој ми се сиви петле,
Ја дремушу само л'жем.

Савка Пузић, Власотин-
це

68

Вала богу, вала јединому,
Баба старца с' колац затварала,
С' ржену га сламку запињала,
Да не иде ноћу по меане,
Да не пије вино и ракију,
Да не троши оке и пол' оке,
Да не љуби младе меанцике.

Евгенија Поповић, Црна
Трава

69

Ожени се запали се,
Узо жену неработну.
Ни ми ткаје ни ми преде,
С'л ми тражи ентерију,
Ентерију срмалију,
А шамију стамболију.
Виде разбој па се чуди:
Овој ли је мечја рупа?
Виде нитке па се чуди:
Овој ли је горе доле?
Виде скрипке па се чуди:
Овој ли је крце мрце?
Виде брдо па се чуди:
Овој ли је ваша слуба?
За совељку распитује:
Овој ли је суни муни?
За подношке мене пита:
Овој ли је ступни дигни?
Набрдила поглеђује:
Овој ли је таке туке?

Савка Савић, Накривањ

70a

Синоћ доведоше,
Некаквога врага,
Некаквога врага,
Из белога града.
Синоћ било свекра,
Од јутрос свекрву.
Силом би те клала,
Ножем би те драла,
Па би те навила,
на ново вратило,
Па би те пратила,
У белога града.

Баба Наталија Динић,
Црквица

70b

Синоћ чудо доведоше.
Свако вече свекра бије,

А ујутру туј свекрву,
А у пладне младожењу.

Љуба Бенић, Лесковац

71а

Оће чича да ме жени,
Чича оће, стрина неће.
Ја си пођо сам да тражим.
Прођо село, разби чело,
А у друго разби нос,
А у треће коло игра.
На крај игра бела Дринда,
Ја испроси белу Дринду.
Товар чешља саломимо,
Докле Дринду намазнимо.
Шиник в'шке извадимо,
Девет јарма биволине,
Оној ресто воловине,
Потргомо немогамо,
Поцрцаше биволине,
Поцрцаше воловине,
Ал' туј роди бела Дринда.
Проговора мили свекар:
Јаој жено, мила жено,
Што је овој наша снаја?
Јучер дође дан'с роди.
Јаој свекре дивљи вепре,
Што се чудиш што га роди,
Ја се чудим што не оди.
Оно има девет татка.
Из Лесковца три трговца,
А из Ниша три дервиша,
Од Пирота три сирота.

Цвета Стојановић Мрштанка

71б

Рече чича да ме жени,
Данас оће, сутра неће,
Мете рамо на тојагу,
Па отиде у три села,
У три села три девојке.
Једну кажу лепа Мара,
Другу кажу тешка Неда,
А тај трећа најмалеја,
Најмалеја, најубава.
У петак га запросише,
У суботу доведоше,
У недељу роди сина.

Баба Зона Чулковић

71ц

У сред село коло игра,
И у коло бела Дринда.
Оћеш ли ме бела Дриндо?
Оћу, оћу, како нећу,
Дотерај ми товар чешља
...?

Бабичко

71д

...?
Док се Дринда надриндила,
Врчву масло измазала,
И д...е си намазала.
Док се Дринда начешљала,
Шиник в'шке истепала.

Стана Динић, Црквица

72

Момче је младо,
Ништо не знаје,
Нане, мори, нане,
Што да му правим?
Момче ми вика,
Скидај фустанче,
Нане, мори, нане,
Што да му правим?
Иди си питај,
Другачке твоје,
Дано, мори, Дано,
Па нек ти кажев.

Ђорђе Милић, Грделица

73

А што ми се бунар вода мути?
Да ли ми се моје драго љути,
Да л' се љути што ја паре немам?
Кад би јадна ја паре имала,
Не би тебе лудо погледала.

Мика Џакић Црвењин

74

Од недељу до недељу,
Оста жена без кудељу.
Од суботу до суботу,
Оста жена без работу.

Даница Момчиловић,
Црна Трава

75

Шири оро Тодоро.
Ширила би војводо,
Но си немам кошуљу.
Једну сам си опрала,
А другу сам поцепала.

Катарина Ђорђевић

76

Думба, думба павине,
Коња јаше давине.
Куде ће га денемо?
У Вучкино селиште.
Све на буке седело,
Све на паре писало,
Орлово крилце,
Пауново перце.

Месни бабо кравајченце,
Оде дете под теленце.

Радмила Стојановић,
Вучје

77

Сеје була брашно,
А циганка трице,
А циганче плаче,
За бело кравајче.

Косара Николић, Леско-
вац

78a

Клаци, клаци, кобилаци,
На путу му ждребилијаци,
Подајте му сенце,
И зелене венце,
Да ождреби ждрепче,
Да га прати у Власи,
Да донесе ораси.

Кому капа, кому шака,
На сву децу једна капа,
А на Коце шупељ, дупељ,
Да си вика поза врата.

Косара Николић и Ката-
рина Ђорђевић из Ле-
сковца

78б

Друс, друс, кобила,
На путу се ждребила.
Подајте му сенце,
Да набере млеке,
Да отиде у Власи,
Да донесе ораси.
Коме шака, коме две,
А на Дину цели цак,
А на Ђурђу орашченце,
И оно шупљо.

Катарина Ђорђевић,
Лесковац
Ову најраширенију ле-
сковачку варијанту деч-
је песме нашли смо та-
кође и у Власотинцу и
Црној Трави

79

Ину-мину,
Дуду-мину,
Каран-филу,
Муста-филу,
Ца-мити,
Кос-ката,
Пис.

Дечја бројаница јако ра-
ширена у самом Лесков-
цу

80

(Дечја бројаница)

Једно руно,
Друго руно,
Триес дера,
Пољубера,
Пети паша,
Делимбаша,
Дивина,
Дисина,
Кајпис,
Кајфис,
Синолија,
Синокош,
Трупник,
Пупник,
Голотињ,
Брабоњак.

Даница Момчиловић,
Црна Трава

81a

(Дечја бројаница)

Једно ле,
Дво ле,
Тро ле,
Чиви ле,
Па ле,
Ша ле,
Шадрд,
Доврд,
Даскрц,
Скикац,
Скакац.

Срећко Момчиловић,
Црна Трава

81б

Шале,
Шадар,
Давар,
Дрвен,
Дрдос,
Одврд,
Заврд,
Скикац,
Скакац.

Варијанту ове дечје бро-
јанице забележили смо
од Персе Апостоловић
из Црне Траве

82a

(Дечја бројаница)

Ој Јоване,
Гордоване,
Сви ти
Коњи
Потковани,
А волови,

Соколови.
Соко
Паде
На тарабе.
Тарабе се
Изломише,
Турци
Главе
Поломише.
Ања,
Жвања,
Срећко напоље.

Срећко Момчиловић,
Црна Трава

82б

Ој Јоване,
Голубане,
Капетане,

Тарабе се
Поломише,
Турци
Главе
Погубише.

Перса Апостоловић,
Црна Трава

83

(Дечја бројаница)

Ину
Мину
Дуду
Мину,
Ватим
Жабу
За грбину,
Па гу
Врљим
У долину.
Она рече.
Иш,
Пиш,
Ти да жмиш.

Срећко Момчиловић,
Црна Трава

84а

Спи (ми) пиле, спи.
Мајка ти је на копање,
Татко ти је на орање,
Те гу мачка иза врата,
Спи (ми) пиле, спи.

Стара лесковачка успаванка

84б

Мајка ти у воденицу,
С' кусу магарицу,

Татко ти је на орање,
Дада ти је на копање.

Руска Павловић,
Бабичко

85а

Нуни, нуни, нушка,
(Лули, лули лушка),
Под (На) Мораву крушка.
Туј ми седи тетка,
Па лелеје Петка.

Стара лесковачка успаванка коју смо нашли и
у Орашцу, Црној Трави,
Шутиници, Бабичком и
Вучју.

85б

Па ми ниша Петка.
Отуд иде мечка,
Па удави Петка.
Уплаши се тетка,
Па си моли мечку:
Немој ми га мечко,
Још ми је малечко.

Лесковац

85ц

Узе тетка крушку,
Па мечку по њушку.

Лесковац

85д

Оздол иде мечка,
Да удави Петка.
Немој ми га мечко,
Мене Петко треба.
Куј ће мене рани,
Од кучики брани.

Радмила Стојановић,
Црна Трава

85е

Залете се мечка,
Па изеде Петка.
Седи, седи, тетка,
Та плаче за Петка.

Евгенија Поповић,
Црна Трава

85ф

Ту ми седи тетка,
Колачики пљеска,

И мене ће звати,
Колачики дати.

Велика Крстић, Орашац

ПРИПЕВИ

У селима у околини Лесковца постоји обичај да се на мобама, прелима и польским радовима припева момку и девојци „који се гледају“. Појединци или групе отпевају први стих девојци, а други то прихватају, упућујући следећи стих момку.

1

Ала имаш беле ноге, Радо-ле.
Беле, беле, па дубеле, Вако-ле.

Навалин

2

Бела пурка, црна ћурка, Като.
Бел пуране, црни ћуране, Бранко.

Косанчић

3

Доде-ле, Љубице, ела овамо.
Бајке-ле, Цветко-ле, доведи гу овамо.

Црна Трава

4

Доде-ле, Като-ле, црно око гараво.
Бајке-ле, Перо-ле, и оно те варало.

Косанчић, Црна Трава

5

Ала имаш бело лице, Џанке.
Ала има кој да љуби, Весо.

Косанчић

6

Црно Гројзе гарванито, Зорке-ле.
Откини га, изоби га, Драго-ле.

Власотинце

7

Црно гројзе громовито, Веро.
Огрни је, пољуби је, Јанко.

Косанчић

8

Ала ти је око плаво, Надо.
Ал' умире за гараво, Јово.

Косанчић

9

Две девојке лојзе саду, Като.
Два бећара, калемара, Марко.

Косанчић

10

Лету сојке преко лојзе, Веро.
Несу сојке већ девојке, Весо.

Косанчић, Орашац

11

Танка тутка, ти си лутка, Веро.
Тесан сокак, леп си момак, Раде.

Косанчић

12

Бело лице нељубено, Босо.
Пољуби је, не жали је, Тасо.

Косанчић

13

Ситно трице, бело лице, Росо.
Од кога су те модрице, Бошко.

Косанчић

14

Лака кофа, ладна вода, Десо.
Лако вади па се лади, Перо.

Косанчић

15

Капниче, калениче,
Капни Вери налице,
Да се рано пробуди,
Да гу Миле пољуби.

Косанчић

16

Војно-ле. Радо-ле,
Славеј пиље на небо.
Војниче, Бранко бре,
Скидај га од небо.

Бољаре

17

Изгоре сено зелено,
Изгоре Олга у сено.
Притрча Тика да гаси,
Не бој се Олга моја си.

Бољаре, Црна Трава

18

Бело перо на језеро, попадијо.
Дуну ветар однесе га, попе.

Печењевце, Косанчић

19

Зелен ми ора родија,
Мару Мирко водија,
Увати гу за руку,
Пукни Раде од муку.

Печењевце

20

Две црепуље, две бесуље, Станко.
Два вршњика, два бесника, Бранко.

Косанчић, Орашац,
Црквица

21

Доде-ле Вero, клубе дебелинско.
Бајке-ле Владо, биволска мешино.

Косанчић

22

Озгор вода поља носи, Невенке,
За онога калуђера, Весо.

Косанчић

23

Ој ти Васо вирогоне,
Цепене ти панталоне.
А ти Лено вирогонке,
Закрпли му панталонке.

Косанчић

24

Сејем брашно, ситне трице, Милунке.
А што су ти модрице, Најдане?

Орашац

25

К'во тој пуче под кожуче, Јело.
То је пиле пипиљаво, Борко.

Орашац

26

Је л' ти реко беж далеко, Љубо.
Није близо ни далеко, Балко.

Орашац

27

Ој Марице блесава,
Вутара ти ресава.

А ти Јово шнајдере,
Потшиваш гу без паре.

Орашац, Косанчић

28

Ој ти Јело, датке,
Зелена ливатке,
Зелена полегла,
За Душка побегла.

Орашац

29

Шума ми се шуми,
Вела ми се буни,
Да л' да иде је л' да не,
Миле ће гу одведе.

Орашац

30

Ниско, ниско, мераклиско, Вело.
Преко брега, ајд за њега, Томо.

Орашац

31

Је л' ми дојди, је л' да дојдем, Марице.
Ти ми дојди, ја не могу, Иванчо.

Орашац, Косанчић

32

Озгор иде ситно писмо, Лело.
Пресретни га, прочитај га, Луко.

Косанчић

33

Ала ти је бело лице, Загорке.
Кој га љуби живот губи, Николо.

Орашац

34

Снег ми паде на ливаде, Јубинке.
Стиже писмо из бригаде, Мике.

Орашац

35

Розно полче, беле пеге, Брано.
Од што су ти теј белеге, Настко.

Орашац

36

Велике, девојче, свилено ти шамиче.
Свилено ти шамиче, Пера ти је војниче.

Орашац

37

Доде-ле Персо,
Лепо жито лепи клас.
Бајке-ле Иво,
Пољуби је у образ.

Црна Трава

38

Доде-ле Перко-ле,
Нембельива кутија.
Бајке-ле Крсто-ле,
У цеп си је носија.

Црна Трава, Црквица,
Косанчић

39

Доде-ле Бранке-ле.
Два грумена шећера.
Бајке-ле Стево-ле,
Тој за оба вечера.

Црна Трава

40

Доде-ле Маро-ле,
Лети соко високо.
Бајке-ле Трајче-ле,
Метни перо широко.

Црна Трава, Лапотинце

41

Седете, седете, сењке седењке,
Давајте, давајте, по ведро вино,
Кој ведро, кој ведро, кој половину,
А Нада даде две ведра вино,
Две ведра вино, да љуби Јанка.

Косанчић

42

Доде-ле Роске-ле,
Старо буре, ново дно.
Бато-ле Стево-ле,
Оди љуби слободно.

Црна Трава, Косанчић

43

Доде-ле Зоне-ле,
Сади цвеће под јавор.
Бајке-ле Раде-ле,
Она чека одговор.

Црна Трава

44

Доде-ле Стевке-ле,
Удри овце, сапирај.
Бајке-ле Ђорђо-ле,

Држ' девојче, целивај.
Целива, миљува,
С' обе руке пригрћа.
А ја видо па каза,
Сто дуката глобу да.

Црна Трава

45

Доде-ле Веро-ле,
По поле ти ојице.
Бајке-ле Владо-ле,
На шињел ти звездице.

Косанчић, Црквица

46

Стана иде по треском,
Убоде се на ногом.
Леле, леле ножица,
Маринкова душица.

Црквица

47

Аој Бано бела,
Беле попке плела,
И у попке каранфил,
Твој те Добри поздравил.

Косанчић

48

Лака кова, ладна вода,
Стано-ле, мори девојко.
Воду вади па га лади,
Перо-ле, море бећарче.

Косанчић

49

Црна коса каносана,
Наталијо, мори девојко.
Па кој ту је каносаја,
Марко-ле, море бећаре.

Црквица

50

Доде-ле Дано-ле,
Бела, бела јагодо.
Бајке-ле, Рако-ле,
Бело пиле заспало.

Црквица, Косанчић

51

Доде-ле Рисимке,
Црноока девојко.
Бајке-ле Ранђеле,
Пољуби га у око.

Црна Трава

52

Доде-ле Румена,
Црна крава брезеста.
Бајке-ле Милићу,
Тој ли ти је невеста.

Црна Трава

53

Доде-ле Перке-ле,
Терај овце наваљај.
Бајке-ле Ситко-ле,
Држ' девојче граваљај.

Црна Трава

54

Доде-ле Јело-ле,
Чешљај косу на лево.
Бајке-ле Столе-ле,
Терај коња на десно.

Црна Трава

55

Доде-ле Симке-ле,
Бела вода те однела.
Ако, ако, нека носи,
Нека Тоза другу проси.

Црна Трава

56

Доде-ле Јано-ле,
Шарено ти тканиче.
Бајке-ле Милтене,
Набери вој игличе.

Црна Трава

57

Доде-ле Дарке-ле,
Бело пиле пролете.
Бајке-ле Јевреме,
Ситно писмо пронесе.

Црна Трава

58

Доде-ле Насто-ле,
Плава лампа зелен бор.
Бајке-ле Проне-ле,
Често шаљи одговор.

Црна Трава

59

Доде-ле Зоре-ле,
Бело лале у воде.
Бајке-ле Мирко-ле,
Вади лале из воде.

Црна Трава

60

Доде-ле Симке-ле,
Млого ли се секираш?
Секирам се ко да не,
Кад ми момче туј неје.

Црна Трава

61

Доде-ле Цанке-ле,
Бело пиле пропало.
Бајке-ле Сандо-ле,
На прозор је стојало.

Црна Трава

62

Доде-ле Марге-ле,
Твоје лице румено.
Бајке-ле Толе-ле,
Оно ти је љубљено.

Црна Трава

63

Доде-ле Стано-ле,
Танка плава врбице.
Бајке-ле Ђиро-ле,
Пољуби га у лице.

Црна Трава

64

Доде-ле Зоро-ле,
Три јабуке два листа.
Бајке-ле Срећко-ле,
Пољуби гу заиста.

Црна Трава

65

Бела рада око града Десо-ле.
Бери раду кити младу Бранко-ле.

Косанчић

66

Жута дуња и јабука,
Бранке-ле, девојко.
Топла соба туј сте оба,
Станко-ле, бећару.

Црна Трава

67

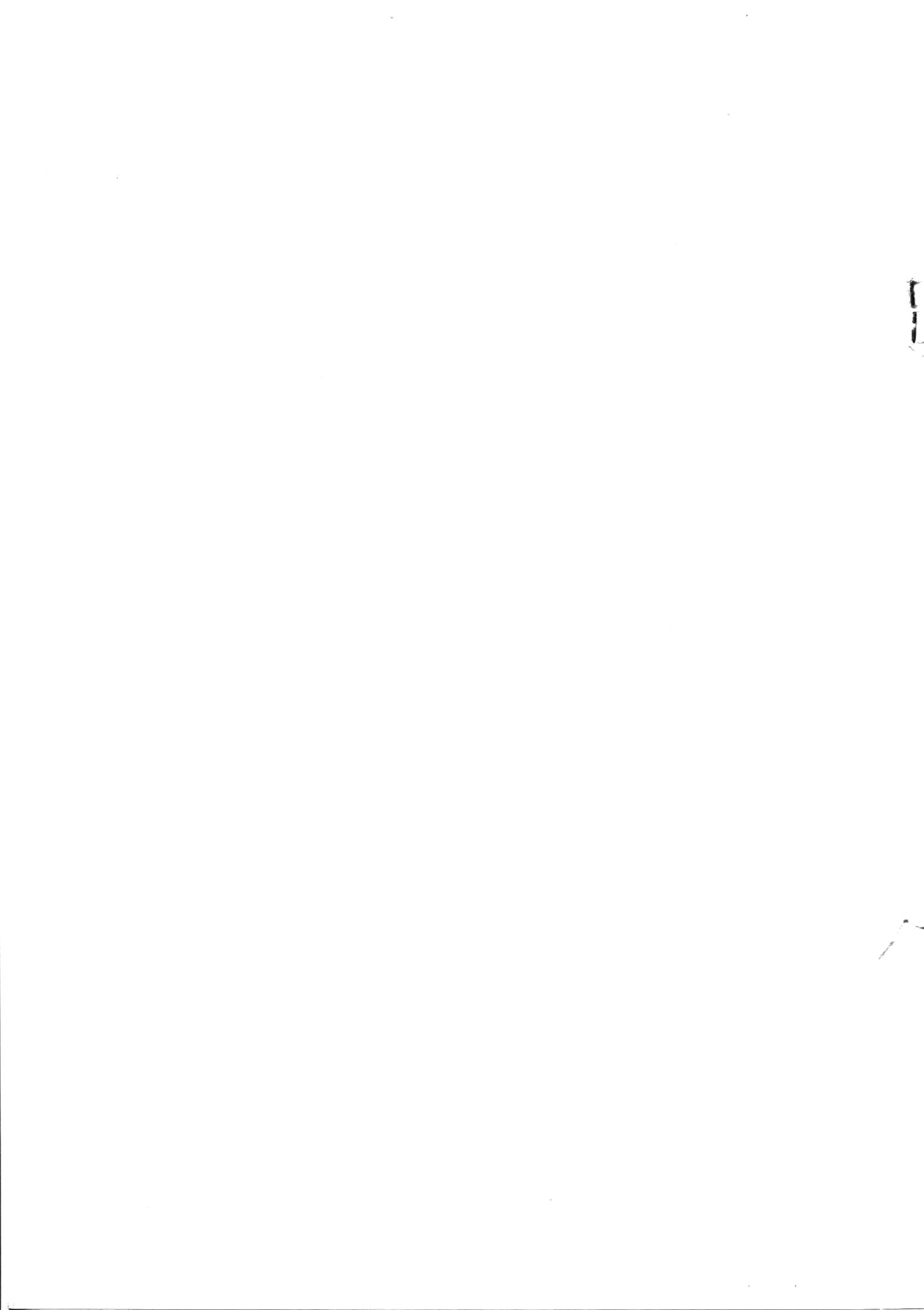
Танка, танка, конопнице,
Мирјано, девојко.
Зелен јавор на планину,
Драгане, бећару.

Слишане

68

Бел' тулбен китке нема,
Доде-ле Бранке-ле.
Шајка капа перо нема,
Бајке-ле, Јово-ле.

Косанчић



САРАДНИЦИ У ОВОМ БРОЈУ
Владимир Стојанчевић, Београд
Гојко Суботић, Београд
Љулка Ђасиљев, Београд
Иван Борђевић, Београд
Никола Ђудић, Београд
Чедомир Васић, Ниш
Зоран Симић, Београд
Зоран Маневић, Београд
Александар Радовић, Београд
Балша Бурић, Београд
Срђан Марковић, Лесковац
Севделин Андрејевић, Ниш
Драгољуб Ж. Мирчетић, Ниш
Драгољуб Трајковић, Београд
Слободанка Стојчић, Ниш
Станиша Војиновић, Ниш
Миленко Марковић, Београд
Нусрет Сеферовић, Београд
Жива Борђевић, Београд
Живан Стојковић, Лесковац
Петар Стамболић, Београд
Славољуб Цветковић, Београд
Мирољуб Васић, Београд
Франце Филипич, Јубљана
Добросав Бјелетић, Београд
Вера Пилић-Ракић, Београд
Радivoј Давидовић Кена, Београд
Страхиљ Гигов, Скопље
Борбе Пињевић, Београд
Драшко Динић, Београд
Дојчило Митровић, Београд
Вјенцеслав Глишић, Београд
Милан М. Миладиновић, Београд
Хранислав Ракић, Лесковац
Цвијетин Мијатовић, Београд
Никола П. Илић, Лесковац
Мирослава Јоцић, Лесковац
Радош Требјешанин, Београд
Драгутин Љубровић, Лесковац
Милица Миленковић, Београд
Раде Вуковић, Београд
Слободан Д. Милошевић, Београд
Мира Тасић, Лесковац
Јован Трифуноски, Београд
Властимир Стаменковић, Лесковац
Новица Ранђеловић, Лесковац
Спас Сотиров, Лесковац
Момир Јовић, Приштина

С А Д Р Ж А Ј

КУЛТУРНО-ИСТОРИЈСКА БАШТИНА ЛЕСКОВЦА И ОКОЛИНЕ (II)

Владимир Стојанчевић, Јужно поморавље у историји српског народа у XIX веку (до 1878) — — — — —	5
Гојко Суботић, Обнова зидног сликарства у Светом Прохору Пчињском крајем XV века — — — — —	9
Љупка Васиљев, Помен Лесковца у рукописном службенику из 1453. године —	15
Иван Борђевић, О властеоским споменицима у источним областима српске средњовековне државе — — — — —	19
Никола Ђудић, Симболошке представе на надгробним споменицима у долини Јужне Мораве — — — — —	29
Чедомир Васић — Зоран Симић, Црква св. Илије у Сијаринској Бањи — — —	39
Зоран Маневић, О вредновању градитељског наслеђа новијег доба у Лесковцу	47
Александар Радовић, Ревитализација комплекса манастира Прохора Пчињског са посебним освртом на приступ ревитализацији старог конака — — —	49
Балша Бурић, Депрениос Радивоја Љубинковића истраживањима у југоисточној Србији — — — — —	53
Срђан Марковић, Ликовни живот у Лесковцу 1878—1941, у светлу нових података — — — — —	57
Севделин Андрејевић, Општекорисне касе у Врању и Лесковцу — — — — —	63
Драгољуб Ж. Мирчетић, Неки видови културне сарадње Лесковца и Ниша у прошлом и овом веку — — — — —	77
Станиша Војиновић, Димитрије Д. Поповић, сакупљач народних умотворина у околини Власотинца и Лужници — — — — —	83
Станиша Војиновић, Глигорије Костић и његово дело — — — — —	97
Слободанка Стојичић, Избори за Велику народну скупштину 1888. године у новим крајевима — — — — —	103
Драгољуб Трајковић, Дипломатска борба за крајеве југоисточне Србије од Санстефанског мира до Берлинског конгреса — — — — —	123

ЖИВОТ И ДЕЛО ТРАЈКА СТАМЕНКОВИЋА

Миленко Марковић, Поуке наше револуционарне прошлости — — — — —	157
Нусрет Сеферовић, Скица за потрет Трајка Стаменковића — — — — —	159
Живан Стојковић, Трајко у „Недељним новинама“ — — — — —	171
Жива Борђевић, Велики политички значај Народног фронта слободе — — —	172
Петар Стамболић, О Трајку Стаменковићу и његовом времену — — — — —	175
Славољуб Цветковић, Расветлiti почетак активности Трајка Стаменковића —	176
Мирољуб Васић, Драгоцен прилог историографији — — — — —	179
Франце Филипич, Тамновање у Мариборској казниони — — — — —	180
Добросав Ђелетић, Револуционарно деловање Трајка Стаменковића — — —	190
Вера Пилић-Ракић, Научна вредност Трајкових списа — — — — —	192
Радивој Давидовић Кепа, Затворске успомене о Трајку — — — — —	195
Страхиљ Гигов, Трајко Стаменковић — — — — —	201
Сергије Димитријевић, Партијско-политичка активност Трајка Стаменковића	203
Борђе Пиљевић, Делатност Трајка Стаменковића у Србији 1935. — — — — —	210
Драшко Динић, Тражио је дисциплину — — — — —	231
Дојчило Митровић, Суви Брег, скуп кољаша — — — — —	233
Вјенцеслав Глишић, Учешће у НОБ-у 1941—1942. — — — — —	234
Милан М. Миладиновић, Марксистичка мисао у публицистичким радовима Трајка Стаменковића — — — — —	236
Цвијетин Мијатовић, Узор — револуционар у најљепшој успомени — — — — —	243
Нусрет Сеферовић, Неколико зарбрзних напомена — — — — —	246

САВЕТОВАЊЕ У КАЛУБЕРЦУ

Христијан Ракић, Партијска организација лесковачког и врањског краја у другој половини 1942. — — — — —	251
Никола П. Илић, Партизански одреди јужне Србије у другој половини 1942. г.	255
Драгољуб Ж. Мирчетић, Саветовање у Калуђерцу и ОК КПЈ за нишки округ	264
Милан М. Миладиновић, Јачање моралне снаге партизанских јединица на југу Србије после саветовања у Калуђерцу — — — — —	267
Дискусија — — — — —	276

ЧЛАНЦИ И ГРАЂА

Мирослава Јоцић, Археолошко налазиште у Бојнику — — — — —	289
Радош Требежашинин, Пет века Дубочице под јурисдикцијом Топличке митрополије 1219—1737. године — — — — —	297
Драгутин Борђевић, Бабичка црква — раније манастир Св. Тројице — — —	305
Милица Миленковић, Сарадња ССДП и БРСДП (т. с.) у борби против рата и милитаризма од анексионе кризе до II балканске конференције 1908—1915.	315
Живан Стојковић, Раднички зборови у Лесковцу као манифестација класне борбе од 1928. до 1941. године — — — — —	327
Раде Вуковић, Још о сарадњи Михаила М. Јовановића Мике Браде у „Лесковачком гласнику“ — — — — —	333
Слободан Д. Милошевић, Концентрациони логор у Слану на острву Пагу — —	343
Мира Тасић, Обнова и изградња Лесковца (1944—1947) — — — — —	349
Јован Трифуновић, Лерин и Воден — — — — —	359
В. Стаменковић, Н. Ранђеловић, С. Сотиров, Лековите биљке ужег подручја Власине — — — — —	367
Новица Ранђеловић и сар., Лековите биљке Топлице — — — — —	375

ХРОНИКА

Момир Јовић, Јустинијана Prima — — — — —	381
Мирослава Јоцић, Археолошка истраживања Скобаљић-града у 1988. години —	400

ПОСЕЂАН ДЕО

Др Светије Димитријевић, Народне песме лесковачког краја (трећа свеска) —	1—28
---	------

ЛЕСКОВАЧКИ ЗБОРНИК XXIX

Издаје
НАРОДНИ МУЗЕЈ У ЛЕСКОВЦУ

*

Одговорни уредник
Хранислав А. Ракић

*

Насловна страна
Јован Поповић

У финансирању Лесковачког зборника учествовали: Основна заједница науке Јужноморавског региона, Републичка заједница науке Србије — Београд, Са-моуправна интересна заједница културе Лесковац и Народни музеј Лесковац

*

Решењем Републичког Секретаријата за културу — Београд бр. 413—500/77-02а
ослобођен пореза на промет
